

ДУХОВОЕ ОРКЕСТРОВОЕ ИСПОЛНИТЕЛЬСТВО ПОЛЬШИ В КОНТЕКСТЕ ЕВРОПЕЙСКОГО ДУХОВОГО ИСКУССТВА (МОЛОДЕЖНЫЕ КОЛЛЕКТИВЫ)

*Дариуш Адам Ледзион,
заслуженный работник культуры Польши,
магистр музыкальной педагогики,
директор и дирижер духового оркестра
Дома культуры города Лобеза (Польша)*

Muzyka Łączy narody. «Музыка łagodzi obyczaje» – twierdził polski krytyk muzyczny, pisarz, publicysta Jerzy Waldorff [1].

Nie przypadkowo uważa się, że muzyka jest najlepszą formą wyrażania nastroju i komunikowania się z drugim człowiekiem. Muzyka towarzyszy człowiekowi od zarania dziejów i z upływem czasu zmieniają się tylko jej formy wyrazu i instrumenty wspomagające człowieka w wydobywaniu dźwięków. Jako element kultury w ogóle, muzyka jest bodaj najbardziej, oprócz malarstwa, rozpowszechnioną formą aktywności artystycznej człowieka. Wynika to z jej uniwersalnych cech, przydatnych w komunikowaniu się z otoczeniem. Muzyka pokonuje bariery czasu, geograficzne, kulturowe, językowe, i choć tworzona jest przez ludzi różnej narodowości, o odmiennej kulturze, religii, mentalności i bagażu doświadczeń historycznych, tworzona jest w różnych miejscach na Ziemi, to jednak może być odbierana i rozumiana przez wszystkich. Te walory nadają muzyce charakter uniwersalny, w węższym ujęciu charakter ponadnarodowy. Nasze dzisiejsze rozważania dotyczą właśnie ponadnarodowego charakteru twórczości artystycznej w dziedzinie muzyki. Ponadnarodowość nie jest przypisana oczywiście tylko dla muzyki. Jest to cecha właściwa dla całej działalności człowieka w dziedzinie kultury. Ze względu jednak na istotne bariery językowe, muzyka niesie ze sobą największe możliwości upowszechniania i dlatego stanowi bardzo często podstawę dla rozwijania pierwszych kontaktów i współpracy pomiędzy społecznościami różnych kultur [2]. Muzyka jako forma wyrazu artystycznego nie jest tworzona w oderwaniu od rzeczywistości, w której żyją jej twórcy. Jest zatem związana a czasem, miejscem, a przede wszystkim z kulturą w ramach których jest tworzona. Muzyka od zawsze była związana bardzo silnie z kulturą i historią każdego narodu, odzwierciedlała stany emocjonalne jej twórców w różnych okresach historycznych, czasem była traktowana instrumentalnie i miała wywołać

u słuchaczy określone emocje i zachowania. Niejednokrotnie, największe arcydzieła muzyczne powstawały właśnie na tak zwanych zakrętach historii, w okresie trudnych dla narodu, czy nawet zagrożenia jego bytu państwa. W przypadku Polski można mówić o szczególnym, silnym związku całej kultury narodowej, w tym także muzyki z dziejów narodu polskiego. Najwięksi artyści w dziedzinie muzyki (i nie tylko muzyki) tworzyli w czasach klęski narodowej, jakimi był okres 150 letni okres zaborów i nieistnienia państwowości polskiej. Wówczas to powstawały znane do dziś na całym świecie dzieła muzyczne Fryderyka Chopina, Stanisława Moniuszki, Krzysztofa Paderewskiego. Dzieła tych twórców są mocno osadzone w polskiej kulturze narodowej, czerpały z polskiej kultury ludowej i polskiej tradycji i w tym przejawiał się ich narodowy polski charakter. Także w innych okresach historycznych muzyka polska nawiązywała do tradycji chociaż prezentowała zupełnie odmienne brzmienie, inne formy wyrazu i inny warsztat. Można w tym miejscu wspomnieć chociażby znaną na całym świecie twórczość Karola Szymanowskiego. Kulturowanie tradycji przez polskich twórców oraz nawiązywanie do historii dziejów państwa polskiego jest jednym z istotnych elementów integracji społeczności wywodzącej się z tego samego kręgu kulturowego i daje poczucie przynależności narodowej. Nie da się przecenić znaczenia twórczości artystycznej w dziedzinie muzyki dla zachowania tożsamości Polaków. Narodowy charakter kultury, w tym i muzyki nie jest oczywiście przypisany tylko muzyce polskiej-dotyczy także twórczości artystów reprezentujące inne nacje. Każdy naród poczuwający się do wspólnej tożsamości zdołał wykształcić własne dziedzictwo kultury, które starannie kultywuje i pielęgnuje. Można powiedzieć ile narodów, tyle odmiennych skarbnic kultury. Oczywiście żadna kultura narodowa nie jest i nigdy nie była całkowicie odizolowana od pozostałych. Wręcz przeciwnie. Migracje ludności i zmiany terytorialne granic państw powodowały i nadal powodują wzajemne przenikanie się kultur narodowych. Gwałtowny rozwój postępu technicznego i zmiana z tym szybkość przepływu informacji, otwarcie granic spowodowały, że zmiany kulturowe przebiegają coraz szybciej. Dotyczą one także muzyki co możemy zaobserwować studiując repertuar wielu zespołów muzycznych, orkiestr, czy solistów. Polska muzyka Chopina, Szymanowskiego jest słuchana, wykonywana i podziwiana na całym świecie. Z drugiej strony w Polsce podziwiana i znana jest twórczość Wagnera, Lista, Rachmaninowa czy Ogińskiego. Sytuacja w zakresie rozpowszechniania muzyki młodzieżowej stała się jeszcze bardziej skomplikowana tak, że niektóre kraje, dla promowania własnej, narodowej twórczości, wprowadziły dla

rozgłośni radiowych propozycje czasowe nadawania muzyki autorów krajowych i zagranicznych. Z jednej strony uniwersalny charakter muzyki sprzyja upowszechnianiu najbardziej wartościowej twórczości narodowej w innych krajach Europy, z drugiej zaś niesie zagrożenie zdominowania własnej kultury, w tym muzyki, kultura z zewnątrz i marginalizacji własnego dorobku kulturalnego. Dlatego niezwykle ważne jest, zwłaszcza w dobie jednoczącej się Europy, prowadzenie spójnej polityki kulturalnej, która umożliwi czerpanie z dorobku innych narodów zachowując jednocześnie i kultywując własną, narodową odrębność kulturową. Politykę taką można by określić hasłem: „bogactwo w różnorodności” co oznacza zachowanie tożsamości narodowej i kulturowej wnosząc jednocześnie wkład do wspólnego, europejskiego dziedzictwa kultury.

Bogactwo w różnorodności. Ta idea jest konsekwentnie stosowana przez miasto i gminę Łobez w rozwijaniu międzynarodowej współpracy kulturalnej. Dotyczy to zwłaszcza współpracy w dziedzinie muzyki jako, że muzyka, amatorska działalność artystyczna rozwija się w Łobzie najbardziej dynamicznie ze względu na tradycje i uwarunkowania lokalne. Łobez posiada wielki potencjał artystyczny, dlatego „władze samorządowe Łobza i kierownictwo Łobeskiego Domu Kultury podjęły działania w kierunku nawiązania z partnerami zagranicznymi współpracy międzynarodowej, która pozwoliłaby z jednej strony promować polską muzykę i dorobek Łobza w tej dziedzinie poza granicami kraju, a z drugiej strony umożliwiłaby czerpanie z dorobku miast partnerskich i wzbogacanie własnej działalności artystycznej” [3]. Młodzieżowa Orkiestra Dęta jest najstarszym i zarazem najdłuższym działającym zespołem muzycznym na ziemi łobeskiej. Początki jej historii sięgają powojennych lat, kiedy to pasjonat orkiestr dętych, ówczesny Komendant Ochotniczej Straży Pożarnej w Łobzie – Stanisław Kukułka postanowił stworzyć zespół. Mimo trudności, jakimi był brak instrumentów, wykształconych muzyków oraz odpowiednich funduszy, udało mu się razem z pierwszym kapelmistrzem Mikołajem Słodzińskim w 1948 r. zorganizować niewielką grupę muzyków i powołać do życia orkiestrę dętą [4]. Oboje przybyli do Łobza w 1946 r. Łączyła ich wspólna pasja, miłość do orkiestr dętych. Mikołaj Słodziński muzyk posiadający doświadczenie zdobyte podczas gry w Wojskowej Orkiestrze Dętej w Kolejowej Orkiestrze Dętej. To on zorganizował i odszukał ludzi potrafiących grać na instrumentach dętych, stanowiących załóżek zespołu. Przełomowym okresem dla orkiestry było powołanie w mieście placówki kulturalnej pod nazwą Łobeski Dom Kultury (1965), przy której istnieje do dnia dzisiejszego.

Dyrektorem placówki do 31.12.94 była Lucyna Kilian, od 06.02.95 r. stanowisko przejął Dariusz Ledzion.

Dariusz Ledzion

Bogumił Winiarski

Od 12.03.93 do 01.09.2008 r. kapelmistrzem orkiestry był Bogumił Winiarski, a jej dyrektorem artystycznym i menadżerem od 1996 r. Dariusz Ledzion, który od 02.09.2008 r. do chwili obecnej jest kapelmistrzem orkiestry. Z każdym rokiem do orkiestry przybywało młodych muzyków, co spowodowało, że w 1998 r. zmieniła nazwę na «Młodzieżowa Orkiestra Dęta» i jest czołową orkiestrą w naszym regionie, zdobywającą wiele wyróżnień na regionalnych, krajowych i zagranicznych festiwalach [5].

Obecnie 90% orkiestry to osoby w wieku 10–26 lat, 10% to starsi członkowie, którzy od wielu lat biorą udział w próbach i koncertach. Aktualnie orkiestra liczy 40 muzyków. Jest to młodzież szkół gimnazjalnych, średnich i wyższych. Wielokrotnie koncertowała poza granicami kraju tj. w Niemczech, Słowacji, Chorwacji, Szwecji, Włoszech, Watykanie, Francji, Czechach, Serbii, Grecji, Estonii, Litwie, Białorusi, Ukrainie, Rosji. Od października 2000 roku orkiestrze towarzyszy grupa uroczych marżonetek, uczennic łobeskiego szkół. Grupa dziewcząt zaczynała od układu tanecznego z orkiestrą w marszu podczas parad ulicznych, aktualnie bierze udział w koncertowym show. Od 1995 r. jest współorganizatorem Międzynarodowego Festiwalu Orkiestr Dętych i Big Bandów w naszym mieście. W 1998 r. powstał, jako praca semestralna na studiach filmowych w Łodzi, film o orkiestrze łobeskiej pt. «Zadęcie». Wielokrotnie też pojawiają się wiadomości o

orkiestrze w radio i telewizji regionalnej, jak również w mediach zagranicznych.

Ważniejsze wydarzenia i osiągnięcia orkiestry w kraju i zagranicą

1968 r. – II miejsce na Wojewódzkim Festiwalu Amatorskich Orkiestr Dętych w Stargardzie Szczecińskim,

1970 r. – II miejsce na Wojewódzkim Festiwalu Amatorskich Orkiestr Dętych w Gryfinie,

1976 r. – III miejsce na Wojewódzkim Festiwalu Amatorskich Orkiestr Dętych w Trzcíńsku Zdroju,

1983 r. – wyróżnienie na Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Szczecinie,

1984 r. – wyróżnienie na Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Szczecinie,

1985 r. – wyróżnienie na Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Stargardzie Szczecińskim,

1986 r. – wyróżnienie na Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Szczecinie,

1987 r. – wyróżnienie na Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Szczecinie,

1988 r. – wyróżnienie na Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Szczecinie,

1994 r. – wyróżnienie na Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Szczecinie,

1995 r. – II miejsce na Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Szczecinie,

1996 r. – II miejsce na Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Szczecinie,

1996 – Polsko-Niemiecki Festiwal Młodzieży w Lockintz – Niemcy (Euroregion Pomerania)

1997 r. – Polsko-Niemiecki Festiwal Młodzieży w Stargardzie Szczecińskim (Euroregion Pomerania),

1997 r. – Nagroda Publiczności na Majowych Spotkaniach Orkiestr Dętych i Big-Bandów w Łobzie,

1997 – Koncert w Pasewalku – Niemcy

1998 – Polsko-Niemiecki Festiwal Młodzieży w Prenzlau – Niemcy (Euroregion Pomerania)

1998 r. – wyróżnienie na XV Regionalnym Przeglądzie Orkiestr Dętych OSP w Połczynie Zdroju,

1998 r. – III miejsce na XXX Ogólnopolskim Festiwalu Orkiestr Dętych w Sławnie,

1999 r. – Polsko-Niemiecki Festiwal Młodzieży w Nowogardzie (Euroregion Pomerania),

1999 r. – II miejsce w Majowych Spotkaniach Orkiestr Dętych i Big-Bandów w Łobzie,

1999 r. – Nagroda Publiczności na Majowych Spotkaniach Orkiestr Dętych i Big-Bandów w Łobzie,

1999 r. – wyróżnienie na Ogólnopolskim Festiwalu Orkiestr Dętych w Sławnie,
1999 r. – Europejski Festiwal Zespołów Muzycznych w Asfeld - Niemcy
2000 r. – II miejsce na Majowych Spotkaniach Orkiestr Dętych i Big-Bandów
w Łobzie,
2000 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,
2000 r. – Dni Województwa Zachodniopomorskiego w Schwerinie-Niemcy,
2000 – Koncerty w mieście Svalov (gmina partnerska) w Szwecji
2000 r. – Polsko-Szwedzko-Niemiecki Festiwal Młodzieży w Greifswald –
Niemcy (Euroregion Pomerania).
2001 r. – Polsko-Szwedzko-Niemiecki Festiwal Młodzieży w Pyrzycach
(Euroregion Pomerania),
2001 r. – II miejsce na Majowych Spotkaniach Orkiestr Dętych i Big-Bandów
w Łobzie,
2001 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,
2001 r. – Trasa koncertowa po Europie – Bratysława (Słowacja), Drnis
(partnerska orkiestra dęta), Szybenik, Vodice, Muter, Zagrzeb (Chorwacja),
Moricone (Włochy), Watykan (Audiencja u Jana Pawła II), Affing – Bawaria
(gmina partnerska),
2002 r. – Polsko-Szwedzko-Niemiecki Festiwal Młodzieży w Strasmun-Niemcy
(Euroregion Pomerania),
2002 r. – II miejsce na Majowych Spotkaniach Orkiestr Dętych i Big-Bandów
w Łobzie,
2002 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,
2002 r. – Nagroda Publiczności na Majowych Spotkaniach Orkiestr Dętych i
Big-Bandów w Łobzie,
2003 r. – I miejsce na Majowych Spotkaniach Orkiestr Dętych i Big-Bandów w
Łobzie,
2003 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,
2003 r. – Trasa koncertowa po Europie Affing – Bawaria (gmina partnerska),
Drnis (partnerska orkiestra dęta), Zaton Wielki (Chorwacja)-Saloniki (Grecja)-
Nyregyhaza (Węgry)
2004 r. – Międzynarodowe Spotkania Orkiestr Dętych w Lille (Francja)
2004 r. – Polsko-Szwedzko-Niemiecki Festiwal Młodzieży w Starsburgu
(Niemcy), (Euroregion Pomerania)
2004 r. – Trasa Koncertowa po Krajach Nadbałtyckich – Paikuse (gmina
partnerska),
Parnu, Tallin-Festiwal Pieśni i Tańca (Estonia), Kiejdany (gmina partnerska),
Wilno (Litwa),
2004 r. – IV Międzynarodowe Spotkania Orkiestr Dętych w Roncone we
Włoszech,
2004 r. – Polsko-Niemieckie Spotkania Integracyjne Młodzieży w Grimmen,
Niemcy (partnerska orkiestra dęta),
2005 r. – Trasa koncertowa po Europie Guca (Serbia)-Światowy Festiwal
Trębaczy, Saloniki (Grecja)-Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych, Mór
(Węgry),
29.05.2005 r. – I miejsce na Majowych Spotkaniach Orkiestr Dętych i Big-

Bandów w Łobzie,

29.05.2005 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,

2005 r. – Międzynarodowym Festiwal Orkiestr Dętych-Vitkov (Czechy) 2005 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie.

2006 r. – Trasa koncertowa po krajach bałkańskich – Drnis (Chorwacja), Światowy Festiwal Trębaczy, Guca (Serbia),

2006 – Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych «Surmy» Równe (Ukraina),

2006 – Polsko-Niemieckie Spotkania Integrycyjne Młodzieży w Grimmen-Niemcy (partnerska orkiestra dęta),

2006 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,

2007 r. – Koncerty z Okazji Dni Miasta Pińska, oraz koncert w mieście Lugieszyn (Białoruś),

2007 r. – II miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,

2008 r. – Trasa koncertowa po Europie Wschodniej – Kiejdany, Wilno (Litwa), Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych- Istra-Rosja Koncert na Cmentarzu Wojennym w Katyń (Rosja),

2008 r. – Udział w 50-leciu Orkiestry Dętej z Wiek (Rugia – Niemcy),

2008 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,

2009 r. – Trasa koncertowa po Europie Wschodniej – Kiejdany (Litwa); Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych- Istra-Rosja Koncert na Cmentarzu Wojennym w Katyń (Rosja) Skolmo (Ukraina),

2009 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,

2009–2010 – Koncerty w Wiek (Rugia),

2010 r. – Trasa koncertowa po krajach bałkańskich – Światowy Festiwal Trębaczy Guca (Serbia), Drisz, Szybenik (Chorwacja),

2010 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,

2011 r. – I miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Łobzie,

01.07.2012 r. – I miejsce -Wojewódzki Festiwal Orkiestr Dętych w Łobzie,

25.08.2012 r. – Ogólnopolski Festiwal Orkiestr Dętych w Lęborku,

08.09.2012 r. – Oprawa Muzyczna Święta Lotnictwa w Malborku,

13.03.2013–18.03.2013 – Grand Prix i I miejsce w Międzynarodowym Konkursie Instrumentalistów Stołpce – Białoruś,

10.05.2013–12.05.2013 – I miejsce Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych i Big Bandów w Łobzie,

Obchody Jubileuszu 65 – lecia Młodzieżowej Orkiestry Dętej Łobeskiego Domu Kultury,

23.05.2013–27.05.2013 – Tourne po Białorusi. Koncerty w Mińsku, Stołbcach, Czewień, Lugieszym, Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych «Majowy Walc» – Nieświerz,

14.06.2013–16.06.2013 – XV Polsko-Niemiecki Festiwal Młodzieży Euroregionu Pomerania – Wałcz-Człopa,

21.06.2013–24.06.2013 – Udział w jubileuszu orkiestry dętej z Wiek, Niemcy, Rugia,

27.07.2013–03.08.2013 – Udział w polsko-niemieckim projekcie «Muzyka łączy» – Babenhausen, Bawaria, Niemcy,

13.09.2013–15.09.2013 – Udział w polsko-niemieckiej wymianie młodzieży – Friedland, Niemcy,

Październik 2013 – I i II miejsce w Międzynarodowym Konkursie Instrumentalistów «Fanfary Jałty Junior» Jałta-Ukraina,

06–09.03.2014 – I i II miejsce w Międzynarodowym Konkursie Instrumentalistów «Wiwat Talent» Petersburg-Rosja,

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

-
1. *J. Waldorf*. Muzyka łagodzi obyczaje, Warszawa. – 1982.
 2. Praca zbiorowa podczas konferencji pn «Różnorodność kulturowa w Europie-Muzyka jako wyraz tożsamości narodowej» w ramach projektu «Mosty Europejski 2004 Kiejdany 14.08.2004 r.
 3. *A. Zięba, Łobez*. Przewodnik turystyczny, Łobez. – 2005. s. 5
 4. *Dariusz Ledzion*. «Orkiestra dęta i jej wpływ na działalność muzyczną w Łobzie». Praca mgr. Wyższa Szkoła Pedagogiczna W Słupsku 1991 r.
 5. *Anna Chrycaj* «Historia orkiestry dętej przy Domu Kultury w Łobziew latach 1991–2003» Praca licencjacka Uniwersytet Szczeciński Wydział Humanistyczny «B» Katedra Edukacji Artystycznej Szczecin 2004 s.
 6. Strona internetowa Łobeskiego Domu Kultury www.lobez-ldk.home.pl

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ